

Lenka Jonesson Deker

Titel: "Spåret"

Teknik/material: Textil och järn

Storlek: Installation, ca 170 x 80 cm

Pris: 50.000 SEK

Möte mellan dåtid och nutid, installation där man möter det vita, rena lakanet och järntråd, objekt som blickar bortom sig själva, som fragment av berättelser. Verket är utformat som flera mindre och större svetsade, böjda former som kopplades samman i utställningsrummet. Tråden behandlades på olika sätt för att få fram en taktill, organisk och fibrös yta med hår från område nära Vallonien (samlades tidigare som samlarobjekt).

Lotte Nilsson Välimaa

Installation genomförd i samverkan med Sven Blume (foto, klipp, ljud)

Titel: Arbetets dolda tyngd

Storlek: Installation i förhållande till platsen. På Ånghammaren ca 15 x 5 meter

Teknik/material: Installation (skulptur av ballonger fyllda med luft och helium, spannar, projicerad film på tyll, skulptur och i rummet, ljud, ljus.

Pris: Enligt överenskommelse

Dannemora, Österbybruk och Ånghammaren.

Bygdens historia, kultur och industriella utveckling bär på generationers röster. I Ånghammarens mörker finns ännu spåren av arbetet, hettan och omsorgen kvar.

Under mitt besök sommaren 2025 drabbades jag av rymden i Ånghammaren som bär ekon av hammarlag och vardagsliv. Här formades det glödande järnet för export men också familjernas gemensamma kamp för att få livet att gå runt.

Kvinnorna bar arbetets dolda tyngd: tvätt, slåtter, odling, läxförhör, vård av sjuka, omsorg om små och stora. Deras insatser var villkoret för att männens arbete vid härden och hammaren kunde fortgå. Min skulptur gestaltar denna bärkraft. En monumental kvinnlig figur byggd av efemära, lätta material – som bär en tung börda.

Under arbetet med verket har jag fördjupat ett samarbete med filmaren Sven Blume. En film och rött ljus projiceras över kroppen som minnesglöd från härden; från järnets hetta och från allt det som brann. Vattnet rinner och påminner om handtvätt, svalka, omsorg och överlevnad. Verket söker ett möte mellan det hårda och det flyktiga. Mellan järnets glöd, vardag och uthållighet. Det är en hyllning till dem som höll bruket levande: deras styrka och närvaro.

Karin Kannisova Jonsson

Titel: Every human is a star

Material och teknik: Textila material av olika slag i lappteknik

Verket är till salu efter överenskommelse om plats då den är viktig för mina verk och narrativet där det ingår.

Priset sätts efter överenskommelse men landar på ca 150 000 kronor.

Stjärnorna i lappverket består av de rester som fanns i förråden i november 2025 då jag påbörjade min packning inför flytt från huset där jag bott i elva år. Inget fick slängas. Det var viktigt att ta tillvara då jag gjorde mig av med nästan allting annat.

Titeln är en fortsättning på en tidigare installation som heter Every human is a landscape och som handlar om hur vi alla är vår egen en historia, en som är värd att berätta och bevara.

Varje stjärna i det symboliska täcket som är ca 5,5 x 1 meter är sydda av 24 noggrant och mödosamt ihopsatta bitar och utgörs av 53 stycken delar, ett för varje år jag levde tills jag förlorade mitt yngsta barn. Hålet i lappverket är istället för en spegel där du ser en bit av väggen, muren, den hårda verkligheten, en illusion om livet som är den saknade stjärnan. Och så ser sorgen ut.

Den saknade biten tänker jag är den lysande stjärna till människa jag förlorade för nästan precis tio år sedan och hittas någon annanstans i rummet. Som om den flytt. Som om den leker en lek. Den biten är också något lite större än de andra för i berättelsen om oss, modern och barnet, ingår också svårigheten att passa in i den fyrkantiga värld som bjudits oss. Trots ansträngningar så skaver kanterna.

Om jag tänker på människor som stjärnor så består vi alla av samma materia men är olika som individer. Att inte passa in har blivit allt svårare trots att alla egentligen får plats. Om jag tänker på stjärnorna så är de de dödas själar. Den natten mitt barn lämnade jorden såg jag ett stjärnfall på den svarta natthimlen precis i ett ögonblick som jag tittade upp för att försöka förstå.

Att inte förstå någonting är djupt mänskligt. Därför behöver vi ibland höja blicken mot skyn.

Tomas Robefelt

Titel:

Material och teknik:

Pris:

Jag arbetar med rost på papper där materialet står i centrum. Järnet som rostar symboliserar tiden som gått och saknaden av det förlorade, men också en personlig sorg efter en väns tidiga bortgång. Papperet, som är lätt och skört, blir en kontrast till rostytans tyngd och uttryck. I vissa delar framträder ord i relief, som spår av minnen och känslor.

Som kontrast till rosten använder jag slagmetall, ett oäkta alternativ till guld. Detta som en hänvisning till herrgårdens glitter och glans som på något sätt är en falsk verklighet. Det visar på skillnaden mellan det tunga arbetet och det bekväma livet.

Till en del av verket kommer jag att använda bladguld för att visa det som är värdefullt.

Genom att kombinera dessa material vill jag använda mig av platsens historia och samtidigt skapa en förbindelse mellan det förflutna och nuet.

Jag har tagit intryck av platsens historia och skillnaderna mellan människor som levde och arbetade där under brukets aktiva period. Jag har inspirerats av kontrasten mellan herrgårdens ljusa, utsmyckade rum och vallonsmedjans och gruvornas mörka, tunga och hårda miljöer. Hierarkierna var starka och påverkade livet för alla. Jag intresserar mig för hur dessa spår finns kvar – herrgården har restaurerats och används, medan industrins byggnader står kvar som påminnelser om det hårda arbetet.

Idag möter man lugn och tystnad där det en gång var intensiv aktivitet och höga ljud.

Orten lever vidare och har utvecklats till ett modernt aktivt samhälle med butiker, simhall, skola, konstutställningar och annat.

Elizabeth Christiansson

Verk 1

”Blomstermatta med järntecken”

Material: återanvända bomullstyger, lin och ull)

Storlek: ca 110 x 160 cm inkl frans

Pris: 38 000 kr

En matta. En gräsmatta. En blomstersäng. Ett täcke. Ett täcke av grönska och i mitten den alkemiska symbolen för järn. Också symbolen för man eller det maskulina... och för krigets gud och planeten Mars. Vad passar väl bättre då gruvdriften drogs igång av Gustav Wasa för att försörja kriget med material.

Blommor i alla väderstreck och DNA-liknande slingor korsar ytan som tecken för liv.

Inspirationen kommer från en handmålade blomsterslinga på övervåningen i Österbybruks herrgård, en originalmålning från 1700-talet tillskriven Wilhelm Fredrik Gottman (1746–1801) samt en utställning om Linnés lärjunge Anders Sparrman (1748–1820) som visades i herrgården under 2025.

Naturen som dekoration och ornamentik används under 1700-talet förutom för sin skönhet även som ett uttryck för upplysningstidens strävan efter ordning. Systematik blir symbol för civilisation och framgång.

I väven möts glitter (blomprakten) med dunkel (järnet och gruvan) och på baksidan av väven ser man den mer jordnära varianten av samma mönster.

Verk 2

”UFF – Unidentified Flying Flowers”

Material: Järn, naturligt färgad ull och siden, glaspärlor, nylonlina, metalltråd mm

Storlek: 3 x (110 x 110 cm)

Pris: 7000 kr/st

Oidentifierade och osystematiserade blommor som flugit under radarn för killar som Linné och hans lärjungar.

Människan vill göra naturen begriplig, utnyttja och klassificera den, till exempel genom gruvdrift, systematisering och estetisering genom att stiliserade blomstermotiv.

Men är det en illusion att vi kan kontrollera moder jord?

1. **Krapp-flygare** (orange) - färgad med krapp som jag odlat själv
2. **Koschenill-flygare** (rosa/lila) - färgad med koschenill-löss plockade av släkt på Teneriffa
3. **Fänkåls-flygare** (ljusgul) - färgad med fänkål som växer fritt och vilt i min trädgård.

Anneli Renborg

Titel: Mörkerljus

Teknik/material: Bildstickning, tygtryck och applikation. Naturmaterial och glitter av "man-made-fibers"

Storlek: 135 x 135 x 2 cm

Pris: 58 000 kr

Platsen är starkt präglad av människans strävan att förvandla och tämja naturen. Ett av flera sätt att närma sig platsen var att läsa Fredrik Sjöbergs biografi om konstnären Bruno Liljefors liv. I den nämner Sjöberg (2025) att när familjen Liljefors ett tag bodde i herrgårdsbyggnaden i Österbybruk med alla sina husdjur och familjemedlemmar flyttade barnen från ett rum till ett annat när det första blev för stökigt. Bara ett litet, av otaliga, exempel på människans ständiga exploateringslust och lättja utan att tänka på konsekvenserna.

I verket "Mörkerljus" är allt glittrande material i stickningen syntetiskt eller som det ännu tydligare heter på engelska: "man-made-fibers". Det namnet beskriver något vi människor bearbetat för att få fram den blanka ytan, till exempel lurex, basaltgarn och reflextråd. Det får stå för människans fåfänga och ego; Antropocen.

Mörkret och de dämpade färgerna är sten, jord, växtlighet och naturens kretslopp. Glittret skulle inte synas utan dem.

De handstickade, sammanfogade ljuspunkterna är präglade av stundens arbete och val. De utgår från mitten och byggs sedan på motsols. Byggande med en önskedröm om att kunna lugna ner den rusande tiden.

Tygtrycket är ett mönster som utgår från kvadraten men som med sina organiska slingor härmar naturens oregelbundenhet.

Verket är tillverkat av återbrukat material. Tygbitar och garn av ull, lin och bomull från tidigare projekt och annat samlat material. Det enda som är nytt och tidigare oanvänt är kilramen av estnisk furu. Allt går att ta isär och användas igen. Speciellt det stickade materialet går att repa upp och göra något nytt av.

Sjöberg, Fredrik (2025) Bruno Liljefors en biografi. Stockholm: Albert Bonniers Förlag

Helene Heldt Hortlund

Titel: Brottsytor

Teknik/material: Verket består av 10 cirkulära akvarellmålningar och 4 skulpturer av metalltråd och bomullsgarn.

Storlek: s.v

Pris: enligt överenskommelse

Lager och skikt är något som jag har tagit fasta på i arbetet inför denna utställning, väggarna i Herrgården och i Ånghammaren har med sina synliga lager av tid och historia inspirerat mig i arbetet med mina akvareller. I mina bilder blir väggarnas fuktfläckar till kartor över jordytan eller bergarter. Titeln brottsytor anspelar på människans tuktande och brukande av naturen. De på golvet cirkulära utsnitten av något organiskt ordnat och polerat av en mänsklig hand samspelar med de fyra pelarna som rester av kolonner eller skogsstammar med de avkapade ytornas spiralform liknandes ett fingeravtryck.

Maria Sandstig

Titel: Porträtt av en objuden gäst, I-III

Teknik: Akvarell

Storlek: Varje akvarell är 56x76 cm

Pris: 15 000 kr./stk

Mina tankar efter besöket i Österbybruk var på kvinnornas situation med funderingar om hur deras liv gestaltade sig. Hur var det när de drabbades av sjukdom? Vad hände då?

Verken är porträtt av cancertumörer. Några veckor efter vårt besök i Österbybruk fick jag själv besked om att jag hade en cancertumör i bröstet.

En objuden gäst för alla som väcker många tankar och ställer livet på ända, då som nu men till skillnad från då har forskningen gjort stora framsteg.

Monika Pettersson

Titel: Om jag vore där.

Teknik/material: Lapptäcke av återbrukade linnedukar, växttryckta och färgade med järn, te och lökskal.

Storlek: ca 2 x 4 m

Pris: 45 000 kr

Om jag vore där.

När jag tittade ner i dagbrottet undrade jag hur det var där nere i djupet.

Såg man himlen och ljuset från solen?

Det finns mycket skrivet och sparat om männen och smedjan.

Men hur var det för kvinnorna?

Var det de som odlade linnets, som vävde tyget och sydde arbetskläderna, lappade och lagade, tog hand om hushållet, barnen och...

Catarina W. Källström

Titel: Det sitter i väggarna

Teknik/material: Installation/linne

storlek: varierad

Pris: enligt överenskommelse

Ett grovt linnetyg som vardagsföremål hos arbetarna. En blank damastduk som statussymbol hos brukspatronen. Mina egna ärvda linnedukar som mest legat hemma på hyllan. Här möts de. Tränger sig ut ur väggarna eller trycks in för att dölja sprickorna. Beror på hur en vill se det.

Margareta Klingberg

Vicia Faba
Bondbönan

Bondbönor, herbarieark, foto, glas, museilådor, podier i järn
Foto av herbarieark: Naturhistoriska riksmuseet
2 m x 2,4 m
Pris efter överenskommelse

Naturaliekabinettet är en del av Upplands kulturmiljö och kulturarv.
Behöver man resa till Österbybruk för att upptäcka Bondbönan? Kanske.
I smedfamiljernas hushåll och i deras köksträdgårdar hade bondbönan en stark ställning.
I herbariet på Naturhistoriska museet finns belegg för dess betydelse som kulturväxt.
Herbarieark visar kollektioner från Uppland insamlade sedan 1882.
Idag finns bondbönor att köpa på burk, ofta på hyllor med skylten "Världens mat".
Den internationellt gångbara bönan är tillgänglig året runt.
Torkad, konserverade eller fryst.
Alltid möjlig att återupptäcka och att ställa på bordet.
Foto Naturhistoriska

Leyun Wang

Titel: Ur mörkret växer ljuset fram

Teknik: Installation

Material: Malm, kol, träpinne, slagmetall och stenskiva...

Storlek: 300 x 300 x 100 cm

Pris:-

Den ståtliga herrgården och den välbevarade vallonsmedjan i Österbybruk bär på spår av platsens rika historia. Starkast dröjer sig minnet av magnetitmalmen från Dannemora gruva, som under lång tid formade liv och arbete i trakten.

Ur mörkret växer ljuset fram tar sin utgångspunkt i denna berättelse. Den dolda malmen blir en källa till både utveckling och symbolik. I verket framträder ljus ur mörker, där naturens krafter och människans arbete tillsammans formar landskap och samhälle.

Emilia Elfvik

Bolandet, Åder, Ornament

Träkol, lin och eld återkommer som material och bärare av brukssamhällets berättelser. Det är resurser som genom omsorg, arbete och förädling möjliggör järnbrukets verksamhet och bidrar till dess välbefinnande, men som också rymmer tydliga dualiteter: det rena och det smutsiga, det hårda och det mjuka, det manliga och det kvinnliga.

Bolandet, Åder och Ornament är tre reliefer i pappersmassa, lin och kol, formade genom press, slag och avtryck. Motiven hämtar former från herrgårdens kakelugnar och dekorerade väggar. Lager av puts, tapet och sot återkommer som spår av arbete, tid och omvandling.

I Bolandet har pappersmassan blandats med linfrön. Fröna binder samman materialet och pekar mot hemarbetets betydelse för livet på bruket. Sådden, beredningen, omsorgen och de händer vars arbete inte syns.

I Åder har pappersmassa, linavkok och träkol formats efter ett tapetmönster från herrgården. Plattorna bildar en sammanhängande yta där mönstret blir till gångar, likt gångar under jorden där fukt tränger upp ur marken.

I Ornament återkommer kakelugnarnas former och herrgårdens dekorativa ytor. Den svärtade ytan bär spår av den eld som brinner i kolmilan, i smedjan, i hemmet och i herrgårdens kakelugnar. En eld som omvandlar material, arbete och landskap.

Verksförteckning:

Titel: Bolandet

Relief av pappersmassa

material: återvunnet papper, linfrön, rismjöl, lintråd

60x170cm

Pris vid förfrågan

Titel: Åder

Relief av pappersmassa

material: återvunnet papper, träkol, linfröavkok, rismjöl, vattenbaserad akrylpolymer, furu

100x100x6cm

Pris vid förfrågan

Titel: Ornament

Relief av pappersmassa

material: återvunnet papper, linfröavkok, rismjöl, akrylatfärg, växtfärgade linfibrer, träkol

40x15x60cm

Pris vid förfrågan